

BÉKEHÍRNÖK

A BAPTISTA EGYHÁZ LAPJA

X. (LX.) ÉVF. 24. SZÁM

„A jövőd a béke emberé”

1966. DECEMBER 15.

Karácsony

Külsőségeiben is egyik legpompásabb ünnepünk a karácsony. Angyalok énekétől zengő éjszaka, pásztorok, napkeleti bölcsek, sziporkázó fényű betlehem-i csillag és egy szendergő gyermek a jászolágyban. Alma fölött a szent szülepár, Mária és József virraszt. Sok művészt ihletett már ez a kép, hogy ecsettel, vésővel vagy tollal fejezzék ki hódolatukat a karácsonyi kisdéd iránt. Ezt a horizontális képet rajzolta meg evangéliumában a két szinoptikus, Máté és Lukács. Viszont János apostol karácsony titkáról beszél: „Az Ige testté lett, lakozott közöttünk...” Kicsoda ez az isteni személy, aki karácsonykor testet öltött és mi volt a szándéka ezzel? Ne elégedjünk meg mi sem a külső történet ismeretével, hanem mélyedjünk bele karácsony fényes hitkézába.

Sokan kérdezték már, hogy időszérű-e még a karácsony és ha igen, miért? Ez az ünnep kettős üzenet hordozója. A Messiás első eljövételének történelmi ténye meggyőző bizonyosság arról, hogy ismét eljön. Többször előfordul, hogy a Bibliában egy közeli és egy távoli esemény egy síkban van ábrázolva. Például, Jeruzsálem pusztulása és a világ vége az Úr Jézus elbeszélésében (Mt. 24.). A megtörtént esemény garancia arra, hogy a prófécia másik fele is beteljesedik. Ezzel a módszerrel hitünket akarta támogatni az Úr. Péter apostol az Úr Jézus első és második eljövételéről mikor megemlékezik, beszél „Krisztus szenvedéseiről és az azok után való dicsőségről” (Pét. I. 1:11.). Báám prófécijában is együtt van kiábrázolva az Úr első és második eljövetele. „Csillag származik Jákobból”, — karácsony fényes titka, „királyi palca támad Izráelből” — az Úr második eljövételének ténye. Ha a prófécia egyik fele betelt, semmi kétségünk nem lehet afelől, hogy második része is beteljesedik a maga idejében. Azért van nagy jelentősége a mi karácsonyunknak, mert Isten minden

ígéretének beteljesedésére emlékeztet és figyelmeztet.

János apostol szemével és hitével karácsonykor mi nemcsak egy jászolban szendergő kisdédet szemlélünk, hanem Isten mentő szeretetét, vagy „az Úrnak karjá”-t, ahogy Ésaías próféta Megváltónkat nevezi (És. 53:1.). Aki karácsonykor testet öltött, az isteni személy. Mikor János apostol el akarta mondani, hogy kicsoda Jézus, kénytelen volt egy sor nevet és címet felsorolni: Az Ige, Isten, Élet, Világosság, az Atya egyszülötte, Jézus Krisztus, az egyszülött fiú, a Krisztus, Úr, Ama próféta, az Isten Báránya, Isten Fia, Mester, Messiás, Názáreti Jézus, József fia, Izráel királya, Ember Fia. Úgy is beszél róla, mint teremtméről és mint olyanról, aki tüllel és Szentlélekkel keresztel. Alázattal kell belátnunk, hogy nincs szó vagy szín, amellyel méltóképpen kifejezhetnénk azt, hogy kicsoda nekünk Jézus, Krisztus, mert az igaz művészet is csak alázatos dadogás karácsony fényes titkához képest.

Régi, szép szokás, hogy karácsonykor az emberek kedves meglepetést szereznek egymásnak. Az Úr Jézus születésének emlékünnepe, miközben egymást megajándékozunk, vajon nem feledkezünk-e meg Jézusról? A pásztorok az első karácsonykor előtte hódoltak, a bölcsek neki adták ajándékaikat. Azóta mennyire megváltozott a világ! Karácsony a közénk jött Jézus ünnepe és a keresztyének egymásnak adnak ajándékot, nem neki.

Vajon az ember adhat-e ajándékot a mindenség Urának? A Messiást váró próféta kérdése is ez volt: „Mivel menjek elébe az Úrnak? Hajlongjak-e a magasságos Istennek? Égő áldozatokkal menjek-e elébe...?” E komoly kérdésekre Isten nem azt feleli, hogy szerezzünk egymásnak apró meglepetéseket, bár ez nagyon kedves dolog. Isten felelete ez: „Igazságot cselekedjél, szeressed az irgalmaságot, és alázatosan járj a te Isteddel.” (Mik. 6:6—8.)

GERŐ SÁNDOR

Heródes, Zsidóország királya

Az első karácsony történetének egyik gyászosan jellegzetes alakja Heródes, az almok és ravasz király, a kegyetlen kényúr és trónját a csecsemő Jézustól is féltő despota. Idősebb, hogy így karácsony idején nézzük meg közelebről, ki volt tulajdonképpen Heródes, akinek palotájába a keleti bölcsek bekopogtattak, amikor a „zsidó királyt” keresték.

Heródes apja az edomita (vagy idomeus) Antipater II. Hyrkánus Jánosnak az utolsó Makkabeus királynak volt a helytartója. A mintegy 40 évig uralkodó II. Hyrkánus idején Pompeius helyi Palesztinát is Róma jogára alá hajtotta (i. e. 63-ban), de a behódoló királyt meghagyták trónján. A békés természetű II. Hyrkánus az uralkodás gondjait egyre inkább helytartójára, a Róma kegyeit és támogatását is élvező Antipaterre bízta, aki viszont ravasz és tehetséges fiát, Heródest korán bevonta az uralkodás teendőibe.

I. e. 40 körül Antipater, Heródes apja gyilkosság áldozata lett, II. Hyrkánus János királyságát pedig a pártusok győzelmes támadása sodorta el. Ekkor az ifjú Heródes Rómába menekült. Caesar meggyilkolása után a II. triumvirátus kialakulása idején történt mindez, amikor a Szenátus kapva kapott Heródes felkínált szolgálatait, kinevezte őt a zsidók királyává és megbízta Palesztina felszabadításával a pártusok és az általuk trónra ültetett Antigonos uralma alól. (Antigonos Makkabeus-sarj volt, aki 1000 talentumért és 500 leányért vásárolta meg a pártusoktól a zsidó királyságot.)

Heródes, római légioi segítségével, néhány harcok után elfoglalta Jeruzsálemet s kegyetlen bosszút állt ellenfelein, Antigonost pedig kiszolgáltatta Rómának. Ettől kezdve 34 évig volt a rómaiak kegyéből uralkodó király Zsidóországban. Erőszakos és kegyetlen, de ügyes ember volt. Az actiumi csata előtt, amelynek

nyomán Octaviánus Augustus lett Róma császára, Anthonust Augustus ellenfelet támogatta. Elég ügyes volt azonban ahhoz, hogy az új uralkodó kegyeit és támogatását is megszerezze. Uralkodása alatt Zsidóország ugyanolyan nagy volt, mint Dávid és Salamon idejében, természetesen nem független országgént, hanem mint a rómaiaknak bizonyos önállósággal rendelkező provinciája. Mint nagy uralkodók, jelentős építkezésekkel tette emlékeztetessé nevét. Ezek közül kiemelkedik Caesaria városának építése és a jeruzsálemi templom újjáépítése. Ez utóbbi hatalmas áldozattal különösen világhírvé tette.

A templom építésével a templomukért rajongó zsidó nép rokonszenven kívánta megnyerni. A templomnak örültek is a zsidók, de Heródest mindvégig gyűlölték és — mivel edomita volt — idegen trónbitorlóknak tekintették. Ezt ő jól tudta, ezért, fokozott féltékenységgel vigyázott trónjára. Előbb benősült a Hyrkánus családba, hogy a Makkabeus dinasztia tagjává váljon. Aztán meg II. Hyrkánus Jánost, a volt agg királyt hazaesalogatta a pártusok fogságából és előbb őt, majd családjának valamennyi tagját orvul, vagy kőhöz vették alapján egymás után mind kivégeztette.

A betlehemi gyermekgyilkosságról bibliai kívüli források nem számolnak be. Mi a bibliai híradását is elegendő és hiteles történelmi adatnak tekintjük. Az a jellemző azonban, amelyet Heródesről életrajzírói festenek, mindenképpen megerősíti a trónját betegesen féltő Heródes betlehemi gyilkosságának hitelességét.

A bibliában Heródesnek több utódjáról is szó esik. Fiát, Heródes Antipást, Jézus „rókának” nevezi. Galilea és Perea kormányzója volt királyi címmel Jézus megváltói működése idején. Ő vette el fivérének feleségét, Heródiást, akinek taná-

csára lefejeztette Bemerítő Jánost. Nagymeneken ő halgatta ki és csufolta meg Jézus, aki viszont egy szóra sem méltatta őt. Mekként atyja, kegyetlen kényúr volt. Később a római császár unokaöccsének, I. Heródes Agrippának a vadjai alapján Galliába száműzte és ott fejezte be életét.

I. Heródes Agrippa, (Nagy) Heródesnek Mariámetól származó unokája, a kivégzett Aristobulus fia volt, aki Heródes Antipásznak a száműzetése után egész Palesztina királya lett. A farizeusok kedvében igyekezett járni, amikor Jakabot kivégezték és Péter apostolt pedig börtönbe veti (Csel. 12.). Végül hiú és nagyvagyó ember volt. József Flavius leírja, hogy egy alkalommal tündöklő ruhában ment a caesariai ünnepi játékokra s a nép istenként üdvözölte, amit ő jólesően fogadott. Néhány perccel később azonban hírtelen rosszul lett, hazavitték s 5 nap múlva meghalt. Kétségkívül az az isteni ítélet volt ez, amelyről a Csel. 12:21—23 is beszámol. Egyébként az ő leánya volt az a Drusilla, aki mint Félix római helytartó felesége, a Csel. 24:24 szerint részt vett Pál apostol egyik caesariai kihallgatásán.

II. Heródes Agrippa, I. Heródes Agrippa fia, tehát (Nagy) Heródes dedunokája volt. A biblia egy helyen említi, a Csel. 25. és 26. részben, ahol testvérével, Bereniceével együtt meghallgatta Pál védekezését. Nagy hatással volt rá Pál bizonygatására, de nem volt bátorsága ahhoz, hogy vállalja is a maga számára.

Mint látjuk, a Heródesek mind kegyetlenül hatalmaskodó kényurak voltak. Növelte bűnüket, hogy valamilyen formában valamennyien hallottak az igazságról és beleütköztek a „szegélet kövébe”. Ők eltűntek, várnak Isten igazságos ítéletére, számunkra csak kiábrándítóan riasztó emléklük maradt meg. Jézus pedig — aki ellen harcoltak — méris király lett, sok nép szívének, hitének királya; uraknak Ura és királyok királya, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön.

KOVÁCS GÉZA

Karácsonyi meglepetés

A karácsonykor ajándékozó „Kis Jézus” szerepét minálunk az „angyalka” töltötte be. Mindig nagy problémát okozott a karácsony előtti napokban, hogy az a bizonyos angyalka, aki természetesen láthatatlan, (vagy ha látható is, olyankor surran be a szobába, amikor senki sem veheti észre) milyen módon juttatja el a feldíszített karácsonyfát a „jó” gyerekek szobáiba, különösen, ha magas kerítés, zárt ajtó stb. van az útjában. Hol díszíti az angyalka a karácsonyfát? Ha már földízítve hozza, a gyors repülés közben, hogy nem hullnak le a díszek? Ilyen és hasonló kérdések foglalkoztattak bennünket azon a karácsonyon kisöcsémmel.

Apró emberkék voltunk, és égetően fontosnak tartottuk e kérdések megoldását, mert tudtuk, nekünk nem akármilyen karácsonyunk lesz, hozzánk az angyalka babát is fog hozni. Élő babát. Igazi élő babát, kistestvérkét.

Mivel a karácsonyi díszek a fenyőfán vannak, természetesnek vettük, hogy az eljövendő kisbaba, a legkedvesebb karácsonyi ajándék is a karácsonyfán lesz. Éppen ez volt különös izgalmunk legfőbb oka, mert vajon mi lesz szegény kicsi-

vel, ha az angyalkának nagyon kell szietni, és rosszul köti meg a pólyamadzagot, ha leesik, megfulad...?

Valamiért át kellett menni a szomszédba. Mi, a „nagy” fiúk természetesen vállalkoztunk erre. Hősieségünket gazdagon jutalmazta az az este. Mire visszajöttünk, a jó meleg szobában ott volt a csillogó karácsonyfa, és mellette, — ha nem is pólyamadzagon fölfüggesztve —, a legnagyobb ajándék, a gyermek. Nekünk azon a karácsonyestén ő volt a legtöbb örömet szerző, legkedvesebb meglepetés.

Az angyalka jól oldotta meg feladatát.

Ifj. Almási Mihály

Karácsony előtt...

A karácsony előtti napokat már ünnepélyes hangulat tölti be. Mindenki érzi, hogy nagy dolog az, amit ünneplünk. Többről van szó, mint bájos betlehemi mesékről, meghitt családi hangulatról.

Az Úr Jézus nem azért született meg, hogy nekünk szép, hangulatos karácsonyunk legyen. Többet akar adni Isten a hangulatnál. Őbenne minden a miénk, ami szép és jó, ami az üdvösségünkre szolgál. A szép

karácsony ünneplés nem zárja ki az igazi értelmét és jelentőségét annak a valóságnak, amit Isten adott. Természetes, hogy az ajándék átvételekor nem szomorú az ember. Örvendezett Mária és a betlehemi pásztorok. Az ég angyalai dicsőítették az Istent. Örömet hirdettek, mely az egész népek öröme lett. A hívők öröme ma is ebben az örökértékű valóságban van: „... született néktek a Megtartó!”

Azon a karácsonyon, amikor először kitártam szívemet az Úr előtt, betöltötte szívemet karácsony valóságos öröme és békessége. Megértettem Isten nagy szeretetét, a karácsony felmérhetetlen jelentőségét. Szívemet hálára és hódolatra indítják Isten felé a tapasztalt élmények.

Szerettem volna ott lenni a pásztorok között és hallani az angyali üzenetet, látni a Messiást. Isten ma is olyan közel hozza szívemhez a betlehemi eseményt, hogy itt és most tapasztalhatom annak valóságát. Nem vagyunk szegényebbek a XX. században sem! Hit által ma is megérinthetjük Isten szeretetét. Úgy fogadhatjuk az Igéből is az angyalok üzenetét, amint valóságban fogadták azok, akik közvetlen hallották az angyali üzenetet. Ma is olyan értékű a karácsonyi üzenet, mint 2000 évvel ezelőtt.

Vasadi Lajos